

Kurzusleírás (tematika)

Kurszus neve: Vizuális képességek fejlesztése				
A kurszus oktatója/i, elérhetősége(i): Lázár Gyopárka, lazar.gyoparka@mome.hu				
Kód: M-TK-205-1	Kapcsolódó tanterv (szak/szint): Tanár MA	A tantárgy helye a tantervben: 2. félév	Kredit: 5 (előadás és szeminárium együtt)	Tanóraszám: 24 Egyéni hallgatói munkaóra: 51
Kapcsolt kódok:	Típus: Elmélet	Szab.vál-ként felvehető-e? nem	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek:	
A kurszus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok): A kurszust a M-TK-205-2 kódú kurszussal együtt kell felvenni.				
A kurszus célja A tantárgy célja, hogy az első modulban a vizuális képességek fejlődésének több aspektusáról adjon átfogó képet, a szaktárgyi sajátosságoknak megfelelően a vizuális alkotás és befogadás fejlődésének részletes megismerése a cél.ugyanakkor elmélyülést is a fontosabb fejezetekről, alapozva a fejlődéslélektan 1 modul tanulási tartalmaira. A második modulban az iskola jelenségvilágának szocializációs szempontjai kerülnek előtérbe. A tárgy két modulja így a pszichológia egy-egy alkalmazott területét, egyrészt a szakspecifikus készségeket, képességeket erősíti, másrészt a nevelői-oktatói munka során releváns elméleteket és gyakorlati problémákat vizsgálja (Modulok: Fejlődéslélektan 2. és Pedagógiai pszichológia). A tantárgy által célzott tanulási eredmények/ TUDÁS: Átfogó ismeretekkel rendelkezik a vizuális alkotó- és befogadóképességek fejlődéséről.Tisztában van a tanulók és a tanárok testi-lelki-szellemi egészségét veszélyeztető tényezőkkel. Érti az emberi környezet és a design társadalmi, történelmi, szociális beágyazottságát. Érti a társadalmi és gazdasági lehetőségek és technikai adottságok szerepét a környezetalakításban és -használatban. Tisztában van a tanári szerep különböző dimenzióival, saját személyes motivációival és a hivatás gyakorlása során felmerülő társadalmi szerepelvárásokkal és fellépő szerepkonfliktusokkal. Érti az iskola, mint szervezet, az oktatás társadalmi-gazdasági összefüggéseit, az iskolarendszer és az oktatás társadalmi meghatározottságának lényegét. Érti az iskola feladatait és lehetőségeit az esélyegyenlőtlenség csökkentésében és a társadalmi kohézió fejlesztésében. Alapvető ismeretei vannak az emberre vonatkozó, pedagógiai-pszichológiai szempontból releváns elméletekkel kapcsolatban. Tisztában van a tanulói teljesítményekre ható biológiai, pszichológiai, társadalmi és kulturális tényezők jelentőségével.				

Tisztában van a család és az iskola kapcsolatának jelentőségével.

Átfogó ismeretekkel rendelkezik a tanulás hatékonyságát, az iskolai teljesítményeket meghatározó kognitív, affektív és szociális tényezőkről.

Pedagógiai gyakorlata során megteremti és fenntartja a közös munkát segítő osztálytermi és tanulási környezetet.

A tanórai munkát hatékonyan, lendületesen irányítja, a tanulók figyelmét, érdeklődését felkelti és fenntartja.

Tisztában van a sajátos nevelési igény jelentésével.

A tantárgy által célzott tanulási eredmények/ ATTITÚD:

Miután érti a sajátos nevelési igény fogalmát, a speciális nevelési szükségletek okait, nyitottan fordul a befogadó pedagógia elvei felé.

Tanártársaival szemben nyitott és együttműködő: kiaknázza a tantárgyközi tanítási lehetőségeket, mind a társművészetek, mind a nem jellemzően művészeti tárgyak oktatásában.

Felismeri az előítéleten és a sztereotípiákon alapuló gondolkodás megnyilvánulásait, és azokat szakszerűen kezeli az iskolában és azon kívül is.

Figyelembe veszi a tanulók egyéni sajátosságait, tiszteletben tartja a tanulók személyiségét, a családok nevelési szokásait és törekvéseit, támaszkodik az ezekben fellelhető értékekre.

Érzékeny a hátrányos társadalmi helyzetből, a szegénységből, az előítéletektől övezett kisebbségi létből fakadó nehézségekre.

Ismeri és érti a vizuális nevelés és a környezeti nevelés kapcsolatát.

A vizuális nevelés lehetőségein keresztül tudatosan képviseli a fenntarthatóság elvét.

Adott fejlesztési célokat figyelembe véve tudatosan törekszik a különböző adottságokkal, képességekkel és előzetes tudással rendelkező tanulók sajátosságainak megfelelő módszerek megválasztására, és alkalmazására.

A tanítás-tanulás eredményessége érdekében folyamatosan reflektálja tevékenységét, és törekszik a folyamat újraértelmezésére és továbbfejlesztésére.- Különböző pedagógiai helyzetekben törekszik az iskolai szereplőkkel való (pl. kollégákkal, tanulókkal, szülőkkel) konstruktív együttműködésre.

A tantárgy által célzott tanulási eredmények/ AUTONÓMIA ÉS FELELŐSSÉGVÁLLALÁS:

Megfelelő önismerettel rendelkezik, saját tevékenységével kapcsolatban reflektív, hajlandó az önértékelésre.

Mentálhigiénés kapuőrként aktívan részt vesz a primer és a szekunder prevencióban.

Saját érdeklődésének megfelelően speciális pszichológiai és pedagógiai témák között választ.

Saját érdeklődésének megfelelően speciális elméleti témákkal kapcsolatban önálló véleményt alkot.

A tanári önreflexió gyakorlását felhasználja a pályán való fejlődés folyamatában, a kiegyensúlyozott munkában. Felismeri a tehetséget és stratégiát alkot a művészi tehetség egyéni kibontakoztatása érdekében

A kurzus keretében feldolgozandó témakörök, témák:

1) Érzékelés, észlelés általános fogalmai.

2) A látás biológiai háttere.

3) A látás fejlődése, fejlődési látászavarok, szerzett látászavarok.

4) Vizuális figyelem fejlődése és rendellenességei. Olvasás, diszlexia, diszkalkúlia. Vizuális tanulás és memória.

5) Pervazív zavarok: ADHD és autizmus spektrumzavar hatása az észlelésben, tanulásban, magatartászavarok.

6) Színészlelés, kontrasztok, pszichológiai hatások.

7) Formaészlelés, alakfelismerés (arcok, testek, vonzerő), mozgásészlelés, mozgási illúziók.

8) Vizuális képzelet és fejlődése, rajzolás gyerekkorban.

9) Kreativitás, mérése és fejlesztése gyerekkorban.

10) Az érzelmek és az érzelmi intelligencia szerepe.

11) Motiváció, motiválás iskoláskorban.

12) Konfliktusok fajtái és feloldási lehetőségei.

Tanulásszervezés/folyamatszervezés sajátosságai:

Az oktatás rendjéhez igazodva, tervezetten tantermi környezetben. A hallgatók feladatai az órai részvétel, az anyaggyűjtés, az önálló véleményalkotás.

Értékelés:

Szóbeli vizsga a kötelező irodalomból és az órán elhangzottakból.

Az érdemjegy kiszámítása:

Vizsgaeredmény (70%) és órai aktivitás (30%) alapján történik. 1-5 fokozatú osztályzat.

A szeminárium és az előadás értékelése együttesen zajlik. A tantárgy teljesítéséhez mindkét részből érvényes elégtelentől különböző osztályzattal kell rendelkeznie a hallgatónak. Amennyiben a hallgató a tantárgy bármely részéből elégtelen osztályzatot szerez, vagy egyik részét nem teljesíti az egész tantárgy ismétlése szükséges. A tantárgy végső érdemjegyének megállapítása a szemináriumi jegy és az előadásra kapott jegy egyszerű, számtani átlagolásával történik.

Kötelező forrás/Szakirodalom

Gerő Zsuzsa (2007) A gyermekrajzok esztétikuma. Flaccus Kiadó

Kárpáti Andrea (2001): Firkák, formák, figurák - a vizuális nyelv fejlődése a kisgyermekkortól a kamaszkorig. Pécs: Dialóg Campus Kiadó

Bornstein, M.H. (1997) A gyermek mint művész és mint közönség. In: Farkas A. (szerk.) Vizuális művészetek pszichológiája 2. Nemzeti Tankönyvkiadó. 327-343. old.

Illés Anikó (2009) Művészetterápia a közoktatásban: elméleti lehetőségek és etikai megfontolások. Új Pedagógiai Szemle. LIX. évf. 5-6. sz. 233-240. old.

N. Kollár K., Szabó É. (szerk.) (2004) Pszichológia pedagógusoknak. Osiris, Budapest

Balogh L. és Tóth L. (szerk.) (2005) Fejezetek a pedagógiai pszichológia köréből. Budapest, Neumann Kht. <http://mek.oszk.hu/04600/04669/html/>

Mészáros A. (szerk): Az iskolai szociálpszichológiai jelenségvilága. ELTE, Eötvös Kiadó, Budapest

Vajda Zs., Kósa É. (2005) Neveléslélektan. Osiris, Budapest

Varga Aranka (szerk): A nevelésszociológia alapjai, PTE-BTK, 2015

Egyéb információk:

Időpont:

Kedd: 13:40 – 15:00

Máshol/korábban szerzett tudás elismerése/ validációs elv:

- *nem adható felmentés a kurzuson való részvétel és teljesítés alól,*
- *felmentés adható egyes kompetenciák megszerzése, feladatok teljesítése alól,*
- *más, tevékenységgel egyes feladatok kiválthatók,*
- *teljes felmentés adható.*

Tanórán kívüli konzultációs időpontok és helyszín:

E-mail egyeztetés alapján kedden és csütörtökön 11-18:00 óra között.